

RØNNE HAVN A/S

ÅRSRAPPORT

2017

Indhold

1	BESTYRELSESFORMANDENS BERETNING	3
2	DIREKTØRENS BERETNING	4
3	FEM-ÅRS HOVEDTALSOVERSIGT	6
4	PÅTEGNINGER	7
4.1	Ledelsespåtegning.....	7
4.2	Den uafhængige revisors påtegning	8
5	RØNNE HAVN A/S' BESTYRELSE, DIREKTION OG LEDELSE	10
5.1	Bestyrelse.....	10
5.2	Direktion & Chefgruppe.....	13
6	BESTYRELSESARBEJDET	14
6.1	Bestyrelsens bidrag til værdiskabelse	15
7	SELSKABSOPLYSNINGER	16
8	BERETNING	17
8.1	Hovedaktivitet.....	17
8.2	Udvikling i regnskabsåret	17
8.3	Særlige risici.....	19
9	LEDELSENS FORVENTNING TIL SELSKABETS UDVIKLING	20
10	ISO-CERTIFICERINGER	22
10.1	CSR – Corporate Social Responsibility rapport 2016.....	22
10.2	Kompetenceudvikling	23
10.3	Arbejds miljø og sikkerhed	23
10.4	Miljøforhold.....	23
11	GOD SELSKABSLEDELSE	25
11.1	Interne kontroller og risikostyring i forbindelse med regnskabsaflægelse	25
12	ÅRSREGNSKAB 1. JANUAR TIL 31. DECEMBER 2017	26
12.1	Anvendt regnskabspraksis	25
12.2	Resultatopgørelse.....	27
12.3	Balance.....	27
12.4	Pengestrømsopgørelse.....	28
13	RESULTATOPGØRELSE 1. JANUAR – 31. DECEMBER	29
14	BALANCE PR. 31. DECEMBER	30
15	PENGESTRØMSOPGØRELSE 1. JANUAR – 31. DECEMBER	32
16	NOTER	33

Havneudvidelsens år

v. Thomas Thors, Bestyrelsesformand

2

017 blev året, hvor udbygningen af Rønne Havn blev igangsat.

Forud for pressemødet i oktober, hvor totalentreprenøren blev præsenteret, havde Rønne Havn A/S' organisation og bestyrelse været igennem nogle intensive og spændende måneder.

Bestyrelsesmedlemmer med særlige kompetencer

Udbuddet var blevet udformet i et nært samarbejde mellem direktionen og havnens rådgivere. I arbejdet var bestyrelsesmedlemmer med særlige kompetencer inddraget. Bestyrelsen havde allerede i 2016 udarbejdet en "Politik for havneudvidelsesprojektet", som dannede udgangspunktet for udarbejdelsen af udbuddet og havde allerede tidligt i forløbet nedsat en arbejdsgruppe, som havde til formål at afdække muligheder og risici ifm. finansiering. Arbejdsgruppen bestod af repræsentanter fra såvel Rønne Havn A/S' direktion og bestyrelse.

Fra 3 bydere til BAFO

D. 7. august åbnedes tilbuddene fra de tre bydende prækvalificerede konsortier og samme dag var der bestyrelsesmøde i København, hvor bestyrelsen blev informeret om buddene, hvorefter arbejdet frem mod BAFO (best and final offer) gik i gang.

I midten af oktober blev Per Aarsleff A/S som bekendt valgt som totalentreprenør og derefter gik arbejdet med at skabe en byggeplads på Rønne Havn konkret i gang.

Ros til organisation og bestyrelse

Bestyrelsesmedlemmer med særlige kompetencer har været et stort og fagligt aktiv. Året har således været præget af et tæt og tillidsfuldt samarbejde mellem bestyrelse og direktion. Derudover har jeg været imponeret over den store arbejdsindsats og omstillingsparathed som vore medarbejdere har præsteret. Det er klart, at direktionen og ledelsesgruppen har haft mange bolde i luften i det forgangne år. De har, sideløbende med det omfattende arbejde

med udbygningen, både skulle vedligeholde, drifte og udvikle på én og samme tid. Det har været et langt sejt og spændende træk, som altså gav resultater.

Forventninger

Vi har en forventning om, at vi vil kunne komme i betragtning som base- og servicehavn for en del af de havvindmølleparker, der i disse år rejses i Østersøen omkring Bornholm.

Desuden er selskabet allerede nu i kontakt med flere store krydstogtsrederier og det forventes, at vi, allerede når vi er klar til at modtage de store skibe i 2019, vil se en betragtelig vækst inden for krydstogtsområdet.

Der arbejdes i samarbejde med Destination Bornholm og turisthvervet på at sikre, at det bornholmske samfund kan modtage krydstogtspassagerne på en måde, der er præget af høj kvalitet og effektivitet. Bestyrelsen har nedsat en arbejdsgruppe, der også i 2018 skal arbejde videre på at sikre, at det forventede større rykind af krydstogtturister, bliver håndteret så professionelt som muligt.

Vi er i gang!

I slutningen af året, så vi de første lastbiler køre store klippestykker fra Stubbeløkken ned til havnen.

Om bare 1 1/2 år er Bornholm udvidet med 15 hektar og Rønne Havn vil som Bornholms forsyningshavn kunne modtage fremtidens større og større skibe.

Bestyrelse, direktion, ledelsesgruppe og medarbejderstab har sammen leveret et arbejde på et højt professionelt niveau, som vi med rette kan være stolte af.

Det har været fascinerende og inspirerende for bestyrelsen at være en del af den udvikling, Rønne Havn A/S har gennemgået. Vi glæder os til at tage fat på endnu et spændende år i Rønne Havn A/S' historie.

Rønne Havn A/S leverer rekordresultat

v. Thomas Bendtsen, CEO

2

2017 år har været et skelsættende år i Rønne Havns historie.

Endnu et år hvor såvel bestyrelse, direktion, ledelse og medarbejdere har lagt sig i selen for at indfri de målsætninger, som er defineret i Strategi- og Forretningsplanen – ”Klar Kurs 2025”.

Rønne Havn A/S er forudsætningsskaber. Derfor vil vi sikre, at vi - som Bornholms primære forsyningshavn - til enhver tid har en fremtidssikret og markedstilpasset havneinfrastruktur samt relevante serviceydelser, der effektivt og agilt møder kundernes behov.

Økonomi – rekordresultat for femte år i træk

Vores regnskab er et tydeligt vidensbyrd om, at 2017 har været et år, vi kan kigge tilbage på med stolthed. For vi har igen – for femte år i træk - sat rekorder på en lang række områder – heriblandt:

- Største omsætning
- Bedste primære resultat (EBIT)
- Største egenkapital
- Største overskudsgrad

Med en omsætning i 2017 på 56,8 millioner kroner, har vi opnået rekordomsætning. Omsætningsniveauet svarer til, at hver af vores ansatte har omsat for 2,6 millioner kroner. Samlet set leverer vi i 2017 et overskud på 15,3 millioner kroner mod 14,0 millioner kroner i 2016, hvilket er det bedste i selskabets historie. Vi har således forrentet egenkapitalen med 11,7 procent – så vores egenkapital er vokset til 137,2 millioner kroner, hvilket også er det bedste nogensinde.

Bag de flotte resultater ligger en stor indsats fra alle – både medarbejdere, ledelse og bestyrelse.

VVM-redegørelse og udbud

2017 har været et spændende, udviklende og travlt år for hele Rønne Havn A/S' samlede organisation.

Første halvår handlede om at ”gøde jorden” med henblik på at skabe grobund for en eksekvering af havneudvidelsens fase 1 – som skulle finde sted i andet halvår 2017. I slutningen af 2016 sendte vi en omfattende VVM-redegørelse (Vurderinger af Virkninger på Miljøet) til behandling og afstemning hos Kommunalbestyrelsen. Da den viste sig at blive godkendt i slutningen af april måned, var vi et skridt tættere mod en realisering af havneudvidelsens fase 1. Dernæst kunne arbejdet med udformningen af et udbud påbegyndes.

Vi havde i forbindelse med udbudsarbejdet stor gavn af bestyrelsesmedlemmernes særlige kompetencer og jeg vil på direktionens- og ledelsens vegne takke for den store og uvurderlige indsats, bestyrelsen har lagt i projektet i det forgangne år.

Valg af entreprenør

I midten af oktober blev Per Aarsleff A/S valgt som totalentreprenør for fase 1 af erhvervshavnens udvidelse. I samme moment indgik Rønne Havn A/S en finansieringsaftale med Nordea A/S og Danske Bank A/S.

Forudsætningen for at opnå finansiering til projektet skal ses i lyset af en solid og yderst konservativ businesscase der dokumenterer, at Rønne Havn A/S er godt rustet til at klare udvidelsen – også i tilfælde af at der ikke sker en vækst i volumenerne. Og selv hvis vi oplever et decideret tab i godsmængderne, kan vi fortsat servicere den gæld, vi optager. Businesscasen komplementerer således de konklusioner og analyseelementer i Masterplan 2050, som bygger på de udarbejdede feasibility-studier, som grundlæggende beskriver havnens behov – herunder areal, skibsstørrelser, kajlængder, vanddybde, manøvreforhold o.lign.

Forretningsudvikling

Der er ingen tvivl om, at 2017 har været et travlt år for organisationens ledere og medarbejdere.

For sideløbende med den omfattende projekt- og udbuds- og kontraktfase i forbindelse med realiseringen af fase 1 af havnens udvidelse, har organisationen også arbejdet målrettet på at tiltrække de aktiviteter, de nye havnearealer vil kunne danne basis for.

TT-lines opstart på en ny færgerute mellem Rønne og Swinoujcie i Polen betød en vækst i bruttotonnagen og en stigning i antal biler, der passerede gennem havnen, samtidig med at antallet af passagerer steg. En ny international rute var en realitet.

Desuden var det en glæde, da det hollandske firma VBMS (Boscalis) i november måned meddelte, at de har valgt Rønne Havn A/S som service- og basehavn i forbindelse med deres arbejde på Arkona-windfarm projektet. Endnu et tegn på, at vores fokuserede og målrettede arbejde betaler sig.

Ny færgesoperatør

Mens vi har haft fokus på eksekvering af planerne for havneudvidelsesprojektet og tiltrækning af nye forretningsområder, har vi også måtte afsætte ressourcer til møder med Transportministeriet, Færgen A/S samt Molslinjen A/S mhp. at medvirke proaktivt til et så smidigt operatørskifte som mulig, når Molslinjen A/S overtager opgaven den 1. september 2018.

Investering i medarbejderne

Vi har, på baggrund af de definerede målsætninger i 'Strategi- og forretningsplan Klar Kurs 2025', investeret i udvikling af såvel medarbejdere som organisation. Det har vi prioriteret for at effektivisere vores processer, løfte produktiviteten samt for at leve op til den kvalitetscertificering, vi har på arbejdsmiljøområdet.

Vi har desuden indgået et samarbejde med Campus Bornholm om, at tilbyde vores medarbejdere engelskundervisning. Vi har sendt medarbejdere på efteruddannelses- eller opkvalificerende kurser indenfor deres fagområder og en af lederne har taget hul på en MBA. Derudover har vi i løbet af 2017 ansat to nye medarbejdere, som bidrager til at højne kvaliteten og udvikle organisationen i en moderne og vækstorienteret retning. Den ene for at lette det øgede administrative pres og den anden for at udbrede kendskabet til og synligheden omkring Rønne Havn A/S på strategisk målrettede områder.

Forventninger til 2018

I 2018 intensiverer vi markedsføringen af Rønne Havn A/S på det internationale marked både indenfor krydstogt, den maritime branche samt indenfor offshore-markedet. Vi vil arbejde mere målrettet og segmenteret med markedsførings- kommunikations- og pres-sarbejde og fortsat videreudvikle de strategiske klyngenetværk: Offshorecenter Bornholm (OCB) og Bornholms Cruise Network (BCN) mhp. at øge kendskabet og pleje Rønne Havn A/S' omdømme og interesser.

På det økonomiske område ser forventningerne til 2018 lovende ud. Her forventer vi en markant forbedret omsætning, hvilket dels skyldes en forventning om førtidig realisering af etableret kontrakt med en stor kunde og dels forøget aktivitet på offshore wind-markedet.

Nu er vi i gang med havneudvidelsen. 1. juni 2019 står en 300 meter lang multipurpose-kaj klar til brug. I 2018 arbejder vores organisation videre i samme udviklingsorienterede og eksekverende spor.

Det har i det forgangne år været en fornøjelse at se, at Rønne Havn A/S i tiltagende grad bidrager som forudsætningskaber for erhvervslivet og dermed sikrer vækst og udvikling til det bornholmske samfund.

Fem-års hovedtalsoversigt

	2017 tkr.	2016 tkr.	2015 tkr.	2014 tkr.	2013 tkr.
Resultatopgørelse:					
Nettoomsætning	56.798	55.545	55.512	55.390	54.274
Primært resultat før afskrivninger (EBITDA)	27.583	27.234	28.474	27.468	26.073
Primært resultat (EBIT)	18.276	17.244	15.687	13.359	12.061
Finansielle poster (netto)	2.931	3.236	3.598	5.560	5.543
Årets resultat	15.346	14.008	12.090	7.799	6.518
Balance:					
Balancesum	235.261	214.206	206.603	204.878	211.271
Investeringer i materielle aktiver	62.249	6.826	120	735	3.877
Egenkapital	137.228	125.224	110.754	97.862	89.751
Pengestrømme:					
Driftaktivitet	36.959	25.607	22.727	22.217	22.477
Investeringsaktivitet	(62.165)	(6.699)	(1.267)	(735)	(624)
Finansieringsaktivitet	(7.025)	(7.373)	(8.845)	(19.644)	(20.029)
Pengestrømme i alt	(32.231)	11.535	15.149	1.838	1.824
Medarbejdere:					
Gennemsnitligt antal heltids- ansatte medarbejdere	22	20	22	24	28
Nøgletal i %*):					
Overskudsgrad	32,2	31,0	28,3	24,1	22,2
Afkastningsgrad	7,8	8,1	7,6	6,5	5,7
Egenkapitalandel	58,3	58,5	53,6	47,8	42,5
Forrentning af egenkapital	11,7	11,9	11,6	8,3	7,6
Finansiell Gearing	0,5	0,6	0,7	0,9	1,2
Driftsgearing	2,4	2,7	2,8	3,2	4,2

*) Nøgletallene er udarbejdet i overensstemmelse med Den Danske Finansanalytiker forenings "Anbefalinger & Nøgletal 2010". For definitioner se i afsnit om anvendt regnskabspraksis.

#4 Påtegninger

4.1 Ledespåtegning

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2017 for Rønne Havn A/S.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

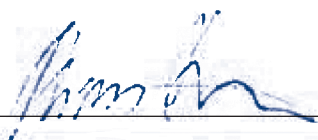
Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december

2017 samt af resultatet af selskabets aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2017.

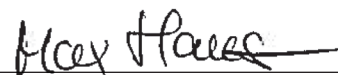
Det er endvidere vores opfattelse, at ledelsesberetningen indeholder en retvisende redegørelse for udviklingen i selskabets aktiviteter og økonomiske forhold, årets resultat og af selskabets finansielle stilling.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Rønne, den 22. februar 2018

Thomas Bendtsen
CEO

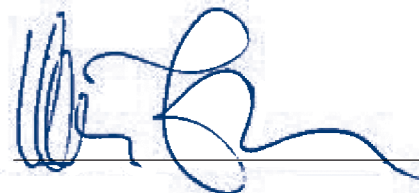
Max Hansen
Økonomidirektør

Thomas Thors
Formand

Betina Haagensen
Næstformand

Winni Grosbøll

Lars Karlsson

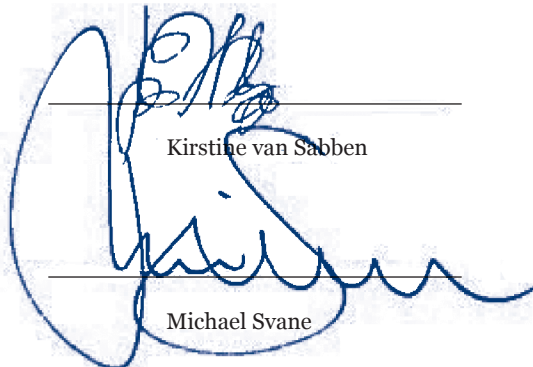
Kirstine van Sabben

Jess C. Persson

Kaj V. Holm

Michael Svane

Ole Philipsen

Charlotte Raun

4.2 Den uafhængige revisors påtegning

Til kapitalejerne i Rønne Havn A/S

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for Rønne Havn A/S for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2017, der omfatter resultatopgørelse, balance og noter, herunder anvendt regnskabspraksis. Årsregnskabet udarbejdes efter årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2017 samt af resultatet af selskabets aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2017 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit ”Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet”. Vi er uafhængige af selskabet i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA’s Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere selskabets evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig

fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugere træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af selskabets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at selskabet ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om

ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Rønne, dato 23. februar 2017

Bornholms Revision A/S, godkendt revisionsaktieselskab
CVR-nr. 37 85 84 98

Henrik Westh Thorsen
Statsautoriseret revisor
MNE-nr: 33232

#5 Rønne Havn A/S' bestyrelse, direktion og ledelse

5.1 Bestyrelse

Thomas Thors
Alder: 68 år
Læge
Formand for bestyrelsen i 2012
Indtrådt i bestyrelsen i 2012,
Valgperiode udløber i 2018.
Uafhængig.

Ledelseserhverv:
Tidl. Praktiserende Læge
Fhv. Tidl. borgmester,
Bornholms Regionskommune

Særlige kompetencer:
Politisk erfaring
Ledelseserfaring
Certificeret bestyrelsesleder-
uddannelse

Betina Haagensen¹
Alder: 52 år
Pantefoged
Næstformand for
bestyrelsen i 2015
Indtrådt i bestyrelsen
i 2015,
Afhængig
Valgperiode udløber i 2018.

Ledelseserhverv:
Næstformand for Bornholms
Energi og Forsyning A/S
Bestyrelsesmedlem af
Destination Bornholm

Særlige kompetencer:
Politisk erfaring

Winni Grosbøll²
Alder: 41 år
Cand.mag. – historie og samfund
Bestyrelsesmedlem
Indtrådt i bestyrelsen i 2014,
Afhængig
Valgperiode udløber i 2018.

Ledelseserhverv:
Borgmester, Bornholms Regions-
kommune

Særlige kompetencer:
Politisk erfaring
Ledelseserfaring

¹⁾ Betina Haagensen anses for at være afhængig, da Betina er medlem af Bornholms Regionskommune, der er majoritetsaktionær i selskabet og dermed har nære bånd til kontrollerende aktionær jf. Anbefalinger for god selskabsledelse pkt. 3.2.

²⁾ Winni Grossbøll anses for at være afhængig, da Winni er medlem af Bornholms Regionskommune, der er majoritetsaktionær i selskabet og dermed har nære bånd til kontrollerende aktionær jf. Anbefalinger for god selskabsledelse pkt. 3.2.

Charlotte Raun

Alder: 43 år
Krydstogtsagent
Indtrådt i bestyrelsen i 2016,
Uafhængig.
Valgperiode udløber i 2018.

Ledelseserhverv:

Særlige kompetencer:

Kirstine van Sabben¹⁾

Alder: 41 år
Malermester
Indtrådt i bestyrelsen i 2014,
Afhængig
Valgperiode udløber i 2018.

Ledelseserhverv:

Selvstændig erhvervsdrivende
Kommunalbestyrelsesmedlem
Bornholms Regionskommune

Særlige kompetencer:

Politisk erfaring
Ledelseserfaring

Jess C. Persson

Alder: 42 år
Skibsfører
Indtrådt i bestyrelsen i 2014,
Uafhængig.
Valgperiode udløber i 2018.

Ledelseserhverv:

Styrmand

Særlige kompetencer:

Navigator
Politisk erfaring

¹⁾ Kirstine van Sabben anses for at være afhængig, da Kirstine er medlem af Bornholms Regionskommune, der er majoritetsaktionær i selskabet og dermed har nære bånd til kontrollerende aktionær jf. Anbefalinger for god selskabsledelse pkt. 3.2.

Kaj V. Holm

Alder: 62 år
Viceadministrerende direktør,
Øresundsbro Konsortiet
Indtrådt i bestyrelsen i 2016,
Uafhængig.
Valgperiode udløber i 2018.

Ledelseserhverv:

Finansdirektør i Sund & Bælt
Bestyrelsesmedlem i
Kommunekredit

Særlige Kompetencer:

Finansiering af infrastruktur
Finansielle analyser
Portefølje- og Risikostyring

Lars Karlsson

Alder: 69 år
Ingeniør i skibsbyggeri
Forretningsudvikling v/
Linköping Universitet
Indtrådt i bestyrelsen i 2013,
Uafhængig.
Valgperiode udløber i 2018.

Ledelseserhverv:

Malmø Lastbilcentral, Formand
PortSide Pension, Formand
Sikuki Nuuk Harbour A/S,
Formand
Oskarshamns Hamn AB,
næstformand
Frederikshavns Havn A/S,
næstformand

Særlige kompetencer:

Ledelses- og bestyrelseserfaring
fra en lang række svenske og
danske selskaber.
Særlig viden om havnedrift.
Strategiudvikling og
organisationsopbygning.
Erhvervspolitisk erfaring som
tidligere adm. Direktør for CMP

Michael Svane

Alder: 60 år
Cand. Jur.
Indtrådt i bestyrelsen i 2016
Uafhængig.
Valgperiode udløber i 2018

Ledelseserhverv:

Branchedirektør DI Transport

Særlige kompetencer:

Ledelses- og forhandlingserfaring
fra en række erhvervsorganisationer
Politisk interessevaretagelse
Infrastruktur
Transport & Logistik

Ole Philipsen

Alder: 57 år
Formand CO-Søfart & Metal
Maritime
Indtrådt i bestyrelsen i 2016,
Uafhængig.
Valgperiode udløber i 2018.

Ledelseshverv:

Bestyrelsesmedlem DanPilot
Formand With-Fonden
Formand Handelsflådens
Velfærdsråd
Formand Boligfonden for
Søfarende
Formand Uddannelsesfonden
for Søfarende
Sæde i diverse råd, nævn &
organisationer, nationalt &
Internationalt.

Særlige Kompetencer:

Ledelseserfaring
Erhvervspolitisk erfaring
Forhandlingserfaring nationalt
og internationalt.

5.2 Direktion & Chefgruppe

DIREKTION

Adm. direktør

Thomas Bendtsen
Alder: 47 år.
Tiltrådt som adm. direktør
nov. 2011

Ledelseshverv:

Nordea, lokalbankråd
Danske Havnes bestyrelse
Offshore Center Bornholm

Uddannelse:

Skibsfører
Merkonom i ledelse
HD-Økonomistyring og
procesledelse
Executive MBA (shipping &
logistic)
Certificeret bestyrelses-
uddannelse

Økonomidirektør

Max Hansen
Alder: 58 år
Tiltrådt som økonomidirektør
i 2014

Ledelseshverv:

Ingen eksterne
ledelseshverv

Uddannelse:

HD i Regnskab og
Økonomistyring
Mini-MBA (Diplomledelse)
Certificeret bestyrelses-
uddannelse

CHEFGRUPPE

**Chef for krydstogt, kvalitet
og sikkerhed**

Niels Lundberg
Alder: 61 år
Udnævnt 2012

Teknisk chef

Jørn Nygaard
Alder: 51 år
Tiltrådt i 2012

**Chef for Maritim Service &
Forretningsudvikling**

Ulla Kiersgaard
Alder: 50 år
Tiltrådt i 2013

#6 Bestyrelsesarbejdet

Bestyrelsen påser, at direktionen overholder de af bestyrelsen besluttede målsætninger, strategier, politikker m.v. Orientering fra direktionen til bestyrelsen sker ved hvert bestyrelsesmøde samt ved skriftlige månedsrapporteringer. Rapporteringen omfatter forhold vedrørende den økonomiske stilling, lønsomhed, udvikling og af andre forhold af relevans for selskabet.

Bestyrelsen mødes mindst fire gange om året samt efter behov. I 2017 blev der afholdt otte bestyrelsesmøder, og der er pt. planlagt fire bestyrelsesmøder i 2018.

Bestyrelsen modtager som anført en gang månedligt en skriftlig orientering om selskabets drift, økonomi og væsentlige potentielle risici. Bestyrelsen træffer ud over beslutninger vedrørende betydende driftsforhold blandt andet beslutninger om kapitalgrundlagets størrelse og sammensætning samt om selskabets langsigtede forpligtelser, politikker og revisionsforhold.

Bestyrelsen gennemgår, tilpasser og godkender årligt forretningsordenen og fastlægger herunder de krav, der skal stilles til den rapportering, der skal ske til bestyrelsen samt til de krav, der skal opfyldes til den øvrige kommunikation mellem de to ledelsesorganer.

Bestyrelsens formand og næstformand udgør formandskabet, der sammen med direktionen blandt andet tilrettelægger bestyrelsens møder. Formandens og i dennes fravær næstformandens specifikke opgaver er fastlagt i forretningsordenen.

Bestyrelsesformanden drøfter løbende selskabets forhold med direktionen, ligesom bestyrelsesmedlemmerne inddrages uden for møderne på de områder, hvor de hver især har særlige kompetencer.

Bestyrelsen evaluerer årligt både bestyrelsens og direktionens arbejde, resultater og sammensætning. Samtidig evalueres samarbejdet mellem bestyrelsen og direktionen.

Bestyrelsen vurderer årligt, hvorvidt der er anledning til at ajourføre eller styrke medlemmernes kompetencer i forhold til opgaverne. Desuden fastlægger bestyrelsen årligt sine væsentligste opgaver i relation til den løbende vurdering af direktionens arbejde om, hvorledes den finansielle og ledelsesmæssige kontrol med selskabet skal foregå.

AFHOLDTE BESTYRELSESMØDER I 2017

- 22. februar 2017
- 4. marts 2017
- 25. april 2017
- 7. juli 2017
- 7. august 2017
- 25. august 2017
- 25. september 2017
- 6. december 2017

PLANLAGTE BESTYRELSESMØDER I 2018

- 22. februar 2018
- 24. maj 2018
- 14. september 2018
- 10. december 2018

6.1 BESTYRELSENS BIDRAG TIL VÆRDISKABELSE

Der er ingen tvivl om at de af bestyrelsen nedsatte arbejdsgrupper indenfor: finans, krydstogt og interessevaretagelse hoppede i arbejdstøjet i 2017. Der har været behov for at trække på alle bestyrelsesmedlemmernes særlige kompetencer over en bred kam og direktionen og formanden har i stort omfang sparret med bestyrelsesmedlemmerne, ligesom flere af medlemmerne har deltaget i møder med selskabets samarbejdspartnere. Alle medlemmer har bidraget med deres viden indenfor de områder, de har angivet som deres særlige interesseområder.

Finansieringsgruppe

Finansieringsgruppen var allerede på tærsklen til 2017 i færd med at sondere terrænet for medfinansiering af havneudvidelsens fase 1 og der var mange muligheder at forholde sig til. Medio 2017 blev feltet indsnævret og i tredje kvartal bar finansieringsgruppens arbejde frugt. Her stod det klart, at projektet var økonomisk realiserbart.

Krydstogtgruppe

Bestyrelsens krydstogtgruppe var også på tærsklen til 2017 i færd med at lokalisere muligheder, ricisi, styrker og svagheder i processen med at kunne tiltrække flere og større krydstogtskibe til Rønne Havn. Her stod det primo 2017 klart, at Cruise Network Bornholm skulle styrkes mhp. at sikre den fornødne kvalitet og kapacitet af såvel bus- som guidetjeneste. Medio 2017 får gruppen tilsagn om, at der er en udfordring med antallet af kvalificerede guider – hvorfor der tages kontakt til de relevante interessenter på området mhp. at pushe til en målrettet guideuddannelse på Bornholm. Medio 2017 får gruppen desuden tilsagn om, at der er den nødvendige buskapacitet til at håndtere et større rykind af turister. Ultimo 2017 stod det endnu ikke klart, hvem der har ansvaret for uddannelse af de nødvendige guider. Det arbejde forventes derfor at fortsætte ind i 2018.

Interessevaretagelses-gruppe

Primo 2017 defineredes nogle målsætninger indenfor det transport-, erhvervs- og

miljøpolitiske område, som gruppen arbejder med. Det arbejde fortsætter gennem hele 2017. Gruppen arbejder agilt og

målrettet i overensstemmelse med Strategi- og forretningsplan Klar Kurs 2025. Det arbejde forventes at fortsætte i 2018.

#7 Selskabsoplysninger

Selskabet

Rønne Havn A/S
Sydhavnsvej 12
3700 Rønne

Telefon: +45 56 95 06 78
Telefax: +45 56 95 06 31
Hjemmeside: www.roennehavn.dk
E-mail: roennehavn@roennehavn.dk

CVR. Nr. 27 93 21 50
Stiftet: 25. juni 2004
Hjemsted: Rønne
Regnskabsår: 1. januar – 31. december

Revision

Bornholms Revision A/S
CVR 37858498
Tornegade 4, 1. sal.
3700 Rønne

Generalforsamling

Ordinær generalforsamling afholdes
3. april 2018 kl. 14.30 på selskabets adresse.

#8 Beretning

8.1 HOVEDAKTIVITET

Rønne Havn A/S forestår anlæg og drift af havneinfrastruktur herunder dækkende værker, kajer, havnebassiner og tilstødende landarealer. Selskabet kan stille kraner, pakhuse og andre faciliteter til rådighed med henblik på at betjene skibe, stevedorer, areallejere m.fl.

8.2 UDVIKLING I REGNSKABSÅRET

Generelt:

Rønne Havn A/S' resultat for år 2017 er på 15,3 mio. kr. mod et forventet resultat på 13,2 mio. kr. ved årets indgang. De i Strategi- og Forretningsplanen "Klar Kurs 2025" opstillede operationelle og strategiske målsætninger, der blev fastsat af bestyrelsen ultimo 2015, er fortsat i 2017 og de tilhørende strategiske tiltag eksekveres målrettet.

Årets resultat er, set i forhold til selskabets fremtidige investeringsbehov, endnu ikke tilstrækkeligt stort til at kunne finansiere en endelig fremtidssikring af Rønne Havn. For at kunne forestå den nødvendige fremtidssikring af havneinfrastrukturen er det derfor nødvendigt, selv med en optimal indtjening, at igangsætte en etapevis fremtidssikring. Således forventes den påbegyndte etape 1 at bidrage til, at investeringsevnen løbende opbygges til at gennemføre yderligere etaper, med en håndterbar risiko for selskabet.

Bestyrelsen igangsatte første etape af fremtidssikringen af Rønne Havn og selskabet indgik den 10. oktober 2017 en entreprisekontrakt med Per Aarsleff A/S om opførslen af første etape. Samtidig indgik selskabet en finansieringsaftale med Nordea Danmark A/S og Danske Bank A/S om finansieringen af udbygningen.

Etapen forventes at være færdig og fuldt operationsdygtig i oktober 2019.

Årets resultat på 15,3 mio. overgår bestyrelsens forventninger, og bestyrelsen anser således årets resultat for tilfredsstillende.

Omsætning:

Den samlede omsætning udgjorde i 2017 kr. 56,8 mio., svarende til en stigning på 2,3 % i forhold til 2016. Årets omsætning blev den største omsætning i havnens historie, der er dermed præsteret rekordomsætning for 5. år i træk. Den positive udvikling over året

skyldes en vækst i flere forretningsområder.

Den håndterede godsmængde over kaj lå på linje med godsmængden i 2016 - på trods af et længerevarende produktionsstop hos en af havnens store kunder. Gennem året ses der et stort set uændret antal skibsanløb, mens den tilførte bruttotonnage (BT) steg med 16,3 %. Skibene der anløber havnen er således gennemsnitligt vokset med omkring 16 % i størrelse i forhold til gennemsnits-skibsstørrelsen i 2016.

2017 indeholdt også opstart af en ny færgerute mellem Rønne og Świnoujście i Polen, hvor TT-Lines er operatør. Den nye færgerute har dermed bidraget til at antallet af biler, der passerede igennem havnen, steg med 6,1 %, samtidig med at antallet af passagerer steg med 5,1 %. Hovedparten af væksten skyldes dog vækst på de ruter der opereres af rederiet Færgen A/S.

Omsætningen på udlejning af arealer og bygninger steg med 4,3 %, og der blev i årets løb indgået 3 nye lejekontrakter. Rønne Havn A/S råder i alt over et areal på ca. 570.000 m², og ved udgangen af året var godt 192.000 m² udlejet ud af i alt 215.000 erhvervskvadratmeter. Dermed udgør de udlejede arealer 90 % af de potentielle arealer til udlejning. Den største del af det øvrige areal er udlagt til veje og pladser, herunder opmarcharealer og P-pladser.

Omsætningen af serviceydelser ved udlejning af kraner, bugser- og offshore-service m.m. fik i året en forventet nedgang i omsætningen

på 2,1 %. Omsætningen pr. medarbejder blev på kr. 2,6 mio., hvilket er en mindre fald i forhold til 2016. Faldet i omsætningen pr. medarbejder skyldes at der i årets løb er ansat to nye medarbejdere, for at styrke organisationens kompetencer til at eksekvere de etablerede målsætninger i 'Klar Kurs 2025'.

EBITDA/EBIT:

EBITDA blev på kr. 27,6 mio., hvilket svarer til en vækst på 1,3 % i forhold til 2016. På trods af forøgede omkostninger til organisatoriske kompetenceløft og andre målrettede vækstinitiativer, der i årets løb er igangsat for at eksekvere "Klar Kurs 2025", er det lykkedes at opnå et stigende EBITDA. Dette skyldes, at det gennem en særdeles omkostningsbevidst organisationskultur er lykkedes at fastholde et omkostningsniveau på linje med 2016.

Årets resultat af den primær drift (EBIT) beløb sig til kr. 18,3 mio. svarende til en vækst på 7,3 % i forhold til 2016. Stigningen i EBIT skyldes primært en stigende omsætning samt et fald i årets afskrivninger.

Finansielle poster:

De finansielle poster beløb sig til kr. 2,9 mio., hvilket er som forventet ved årets start. Selskabet har i årets løb ikke optaget nye lån.

Selskabet har i oktober 2017 indgået en finansieringsaftale med Nordea Danmark A/S og Danske Bank A/S om finansiering af havneudbygningen, hvor der er underskrevet en entreprisekontrakt med Per Aarsleff A/S. Entreprisen kontrakten har en værdi på over kr. 500 mio.

Selskabet har yderligere i året indgået nogle fast rentesikringsaftaler med Nordea Danmark A/S og Danske Bank A/S, således at selskabet har minimeret risikoen for ændringer i renteniveauet.

Årets resultat:

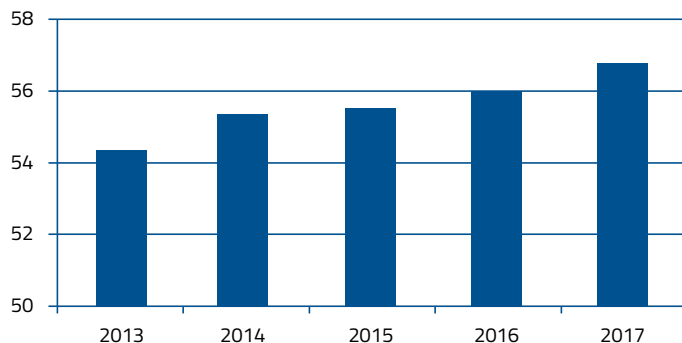
Årets resultat blev på kr. 15,3 mio. svarende til en vækst på 9,6 % i forhold til 2016. Væksten i årets resultat er opnået gennem en stigning i toplineudvikling. Dermed fortsættes den positive produktivitetsudvikling som forventet i Klar Kurs 2025.

Investeringer:

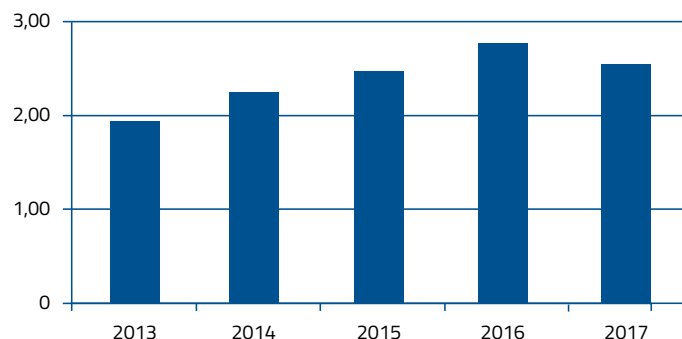
Rønne Havn A/S har i årets løb primært foretaget anlægsinvesteringer i forbindelse med forundersøgelser og udarbejdelse af en miljøvurdering af den igangsatte havneudvidelse samt opstart af selve havneudvidelsen. Herudover er der foretaget nogle materielle anlægsinvesteringer; herunder i to el-biler.

Anlægsinvesteringerne har beløbet sig til kr. 62,2 mio., og er finansieret af kassebeholdningen og den løbende drift.

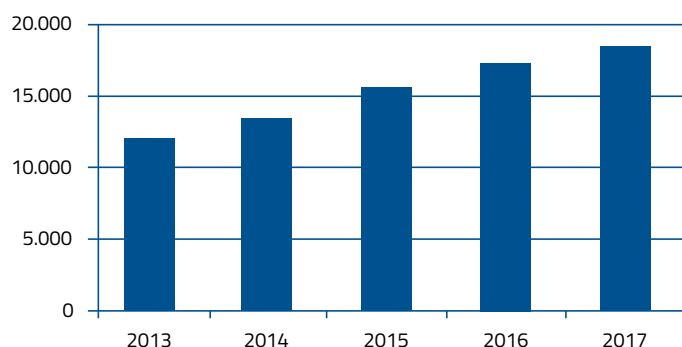
Omsætning i mio. kr.

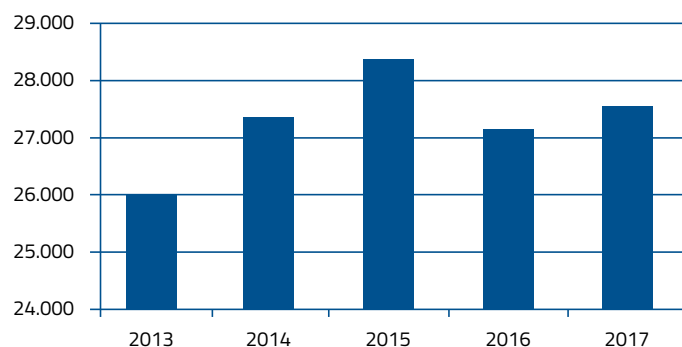
Omsætning pr. medarbejder i mio. kr.

EBIT i t. kr.

EBITDA i t. kr.

PENGESTRØMSOPGØRELSE:

Pengestrømme fra driftsaktiviteten

Pengestrømmene fra driftsaktiviteten udgjorde kr. 37,0 mio. i 2017 mod kr. 25,6 mio. i 2016. Væksten i pengestrømmene fra driftsaktiviteten skyldes primært ændringer i binding af arbejdskapital, der skyldes en forøget leverandørgæld, samt et forbedret driftsresultat.

Investeringer:

Årets nettoinvesteringer udgjorde kr. 62,2 mio. mod kr. 6,7 mio. i 2016. Årets største investering er foretager i udbygningen af havnen, der alene tegner sig for kr. 58,6 mio.

Der er i året frasolgt materielle aktiver for i alt kr. 0,1 mio.

Finansieringsaktivitet:

Den rentebærende gæld udgjorde kr. 65,9 mio. ved udgangen af året og er dermed kr. 7,0 mio. mindre end året før.

Selskabet har i oktober 2017 indgået en finansieringsaftale med Nordea Danmark A/S og Danske Bank A/S om finansiering af etape 1 af havneudbygningen, hvor der er underskrevet en entreprisekontrakt med Per Aarsleff A/S. Entreprisekontrakten har en værdi på over kr. 500 mio. Lån der forventes optaget i forbindelse med havneudvidelsen vil løbende over 2018 og 2019 blive trukket på kreditter der løbende etableres som rentesikrede lån. Den sidste del af konverteringen af løbende kreditter til committede lån vil blive gennemført ved afslutningen af havneudvidelsesprojektet i 2019.

Der er endvidere indgået aftaler om rentesikring på 2/3 af lånene med bankerne, for at minimere renterisikoen.

Egenkapital:

Egenkapitalen udgjorde ved årets udgang kr. 137,2 mio. mod kr. 125,2 mio. ved udgangen af 2016. Årsagen til den voksende egenkapital skyldes primært årets overskud. Hensættelser til afdækning af renteswap er endvidere forøget med kr. 3,3 mio., hvilket har påvirket egenkapitalen negativt. At hensættelsen er steget skyldes rentesikringen på udbygningen, hvor selskabet har rentesikret 2/3 af de nye lån, der forventes optaget i forbindelse hermed.

Viden og organisatoriske ressourcer:

I Rønne Havn A/S' forretningsgrundlag indgår etablering af anlæg til og drift af havnens infrastruktur som en væsentlig aktivitet. Udgangspunktet er, at selskabet skal kunne levere højteknologiske, driftssikre og tidssvarende infrastrukturanlæg

til selskabets kunder. De services, selskabet skal kunne levere, skal følge de forandringer der er i markederne og de skal være af højeste kvalitet. Denne ambition stiller særlige og store krav til selskabets organisatoriske kompetencer.

For til stadighed at kunne levere hensigtsmæssige og tidssvarende kvalitetsløsninger på et foranderligt marked er det afgørende, at Rønne Havn A/S kan rekruttere og fastholde medarbejdere med et højt videns- og uddannelsesniveau. Det er selskabets målsætning, at selskabet til stadighed har den nyeste viden og at medarbejderne evner en hurtig agil tilpasning for at favne efterspørgslen på de enkelte markeder. Organisatorisk omstillingsevne er nøgleordet. Derfor investeres der løbende i uddannelse af medarbejdere på alle niveauer, ligesom der løbende investeres i proces- og kvalitetsforbedrende værktøjer, herunder en forøget udnyttelse af digitaliseringens potentialer.

8.3 SÆRLIGE RISICI

Rønne Havn A/S forestår anlæg og drift af havneinfrastruktur herunder dækkende værker, kajer, havnebassiner og tilstødende landarealer. Selskabet kan stille kraner, pakhuse og andre faciliteter til rådighed med henblik på at betjene skibe, stevedorer, areallejere m.fl.

Finansielle risici:

For Rønne Havn A/S gælder det, at omsætning og varekøb primært handles i danske kroner og Euro, hvorfor selskabet ikke er udsat for valutarisici af særlig betydning.

Den rentebærende gæld for Rønne Havn A/S er primært optaget som enten fastforrentede lån eller variabelt forrentede lån med en tilhørende fastrente-SWAP-aftale. Moderate ændringer i renteniveauet vil derfor ikke have nogen væsentlig effekt på havnens omkostninger til servicering af gælden.

Rønne Havn A/S er ikke udsat for særlige driftsmæssige risici ud over, hvad der er normalt for branchen.

#9 Ledelsens forventning til selskabets udvikling

Rønne Havn A/S står i de kommende år - i lighed med mange andre danske havne - over for nogle store investeringer i havnens infrastruktur. Det er investeringer, der for Rønne Havn A/S' vedkommende er blevet muligt at gennemføre takket være den stærkt forøgede lønsomhed i selskabet. Den forøgede lønsomhed vil i 2018 udmønte sig i en investeringsevne på mere end 600 mio. kr. Havnens ledelse har arbejdet intenst med flere forskellige udbygningsmodeller, som bl.a. omfatter en udbygning af de indre kajanlæg og de ydre værker. En grundlæggende forudsætning for både långivere og bestyrelsens vurderingen af selskabets investeringsevne er, at investeringerne kan holdes inden for de stringent opsatte risikomodelers rammer. Risikomodelens grundelement er, at selskabet skal kunne servicere den forventede gæld uden at indregne en forventet omsætningsvækst, som følge af etableringen af et tidssvarende produktionsanlæg.

Når første etape af udbygningen, der dels indeholder en robust ydre mole og dels en multikaj på 300 meter står færdig, er det vores helt klare forventning, at det både vil løfte selskabets omsætning og værdiskabelsen for hele det bornholmske samfund.

Selskabets ledelse og medarbejdere har opnået de nuværende resultater gennem hårdt arbejde og en høj grad af organisatorisk omstillingsparathed. Et vigtigt element i Klar Kurs 2025 er at sikre, at ledelse og medarbejdere kontinuerligt uddannes, således at selskabet forsat kan levere en lønsomhed, der er blandt de bedste i branchen. Vi har i 2016 brugt mere end en mio. kr. til uddannelse og udvikling på alle organisatoriske niveauer i selskabet for at sikre, at de services, vi kan levere, modsvare de krav, vore nuværende og kommende kunder vil forlange. Det er en nødvendig forudsætning for, at den ambitiøse målsætning i Klar Kurs 2025 om forøgelse af EBITDA på 40 % skal opnås i 2020.

Vi intensiverer arbejdet med at markedsføre og positionere Rønne Havn på det internationale marked både inden for krydstogt og

offshore-virksomhed. Vi vil i det kommende år øge vore investeringer i markedsføring og i videreudviklingen af det strategiske samarbejde med bl.a. Offshore Center Bornholm og Cruise Network Bornholm.

Som et udtryk for satsningen på uddannelsen af selskabets ansatte blev Rønne Havn A/S i 2015 ISO-certificeret inden for standarderne kvalitetsledelse, miljø, arbejdsmiljø og social ansvarlighed, hvilket gjorde, at Rønne Havn A/S som den første havn i verden kunne præsentere alle fire certificeringer. Det har betydet, at vi har sat helt nye standarder for, hvad omverdenen kan forvente af en industrihavn. Det forpligter - og vi vil fremover videreudvikle de fire områder

De store investeringer og omfattende udviklingsplaner for Rønne Havn vil, når de sættes i værk, løfte Rønne Havn A/S ind i en ny æra til gavn for vore aktionærer - det bornholmske samfund. Investering i en tidssvarende og moderne havneinfrastruktur er en væsentlig faktor for at skabe vækst, nye virksomheder og arbejdspladser på Bornholm.

Vi forventer, at vi på trods af den massive investering i havnens udvikling og i selskabets interne kompetencer, at vi igen i 2018 kan levere et rekordresultat.

Hvis de ambitiøse langsigtede målsætninger, som er udtrykt i Strategi- og Forretningsplan Klar Kurs 2025 skal nås, kræver det, at der også i de kommende år investeres i at udvikle ledelsens og medarbejdernes kompetencer samtidig med, at der fokuseres på trivsel, et ordentligt arbejdsmiljø og den enkelte medarbejders engagement og lyst til at gå på arbejde.

Når fremtidssikringen af Rønne Havn er på plads, forventer vi, at omsætningen og lønsomheden vil nå et hidtil uset niveau, så Masterplan 2050 visioner nås til gavn for hele det bornholmske samfund.

Forventninger til 2018	2017	2018	Udvikling
Skibsanløb (antal)	3.152	3.152	-
Tons gods (mio.)	1,4	1,6	+ 8,2 %
Antal passagerer (mio.)	1,6	1,6	+ 0,6 %
Antal biler (mio.)	0,4	0,4	-

Kapitalejerne reviderede i foråret 2017, som en konsekvens af den kommende investering og den tilhørende risikovurdering den gældende "Ejerstrategi" for Rønne Havn A/S. Kapitalejerne tilpassede i forbindelse med revurderingen er ejerstrategien de særlige økonomiske måltal for selskabet.

Nedenstående viser status for udvikling og budgettal for 2018 i forhold til kapitalejernes forventninger:

I forbindelse med store infrastrukturprojekter kan en lavere soliditet (egenkapitalandel) accepteres, dog mindst 20 %, og betinget af, at selskabet dokumenterer, at renter og afdrag kan løftes indenfor selskabets kapitalgrundlag endvidere kan det accepteres, at den nominelle egenkapitalforrentning målt over en 10-årig periode ikke vil kunne overholdes.

Realiserede måltal	2016	2017	Budget 2018
Egenkapitalandel	58,5 %	58,3 %	30,5 %
Egenkapitalforrentning	11,9 %	11,7 %	33,8 %

10 ISO-certificeringer

Rønne Havn A/S blev i 2015 ISO-certificeret efter 4 standarder: CSR, miljø, arbejdsmiljø og kvalitetsledelse.

Formålet med CSR-certificeringen er at forpligte selskabet til en social bæredygtig udvikling lokalt og regionalt. Det gør vi ved at integrere samfundsmæssigt ansvar i vores strategier, visioner og værdier. Vi har en række indsatsområder, som vi løbende arbejder med, eksempelvis oprettelse af lærepladser og andre foranstaltninger i samarbejde med lokale myndigheder og organisationer.

Det omgivende miljø har vores store opmærksomhed. I det daglige arbejde, vurderer vi løbende risici for forurening - og arbejder aktivt på at nedbringe havnens miljøpåvirkning. Vi har således nedbragt den samlede CO₂ udledning fra 720 ton i 2010 til 293 ton i 2017 og den positive udvikling fortsætter set ift. omsætningskrone.

På arbejdsmiljøområdet er medarbejderinddragelse og involvering konstant i fokus. Det så vi i forbindelse med arbejdsmiljøcertificeringen, hvor alle medarbejdere deltog i udvikling af procedurer for at skabe større sikkerhed, et godt arbejdsmiljø og trivsel på arbejdspladsen. Arbejdsmiljøorganisationen har iværksat tiltag til en mere involverende og levende APV - og trivselsmåling.

Vi har for at leve op til begrebet kvalitetsledelse implementeret ”Anbefalinger for god selskabsledelse”, hvor en af anbefalingerne er at øge gennemsigtigheden i selskabets aktiviteter. Vi ønsker at give vores kunder en oplevelse af at vores ydelser er af høj kvalitet. Derfor spørger vi løbende vore kunder om den generelle tilfredshed med os. Vi er derfor bl.a. stolte over, at cruise-turisterne giver os en score på 4,0 til 4,9 efter en skala fra 1 til 5.

Alle ISO-certificeringer er i 2017 blevet efterprøvet af et eksternt og internationalt anerkendt klassificeringsselskab. Denne praksis fortsætter vi med de kommende år. For at sikre en kontinuerlig forbedring i vore processer gennemførtes der i 2017 desuden to audits i organisationen, der ikke afdækkede egentlige afvigelser, men som til gengæld gav anledning til flere forslag til forbedringer.

10.1 CSR – CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY

I 2015 blev Rønne Havn A/S som anført ISO-certificeret på CSR-området, og som følge deraf udarbejdes der nu årligt en CSR-rapport, som beskriver organisationens arbejde med selskabets samfundsmæssige ansvar.

Rønne Havn er porten til Bornholm, og det er derfor vigtigt, at selskabet lever op til de krav, det bornholmske samfund til en hver tid stiller til os – også på CSR-området.

Det er vores opgave at sikre, at medarbejderne trives i et sikkert, inspirerende og udviklende arbejdsmiljø, mens de udfører deres opgaver for selskabet.

Det er endvidere vores ansvar at sikre at borgere, der færdes på de tilgængelige arealer i havnen, oplever en ren, pæn og ikke mindst sikker havn. Vi skal kort sagt have øje for Rønne Havns store betydning for rigtig mange mennesker. Den årlige CSR-rapport vil give selskabets mange interessenter mulighed for at følge med i havnens udvikling og de handlinger selskabet foretager mhp. at leve op til sit samfundsmæssige ansvar.

I 2016 og igen i 2017 har vi gennemført en række initiativer i samarbejde med en række forskellige organisationer med det sigte at opfylde selskabets CSR-forpligtelse. De forskellige initiativer er

udvalgt i et forum, hvor alle dele af organisationen er inddraget. Vi har i 2017 bl.a. ydet støtte til:

- Uddannelsen af den anden kontorelev i selskabets historie
- Stillet lokaler til rådighed for Dansk Metals Seniorklub.
- Ydet økonomisk støtte til udsmykning af Børneafdelingen på Bornholms Hospital.
- Ydet tilskud til Natteravnene og Hospitalsklovne
- Ydet økonomisk støtte til Træbåde-lauget, således at foreningen har haft mulighed for at tilknytte et par unge mennesker med særlige behov til sine aktiviteter.
- Ydet tilskud til Business Center Bornholm
- Reduceret husleje til forskellige velgørende organisationer
- Forbedret kommunikationen til selskabets interessenter ved udgivelsen af magasinet "Klar Kurs" tre gange i 2017.
- Annonceret i lokalforeningers magasiner
- Gennemført en tilfredshedsundersøgelse for selskabets interessenter

I løbet af 2017 har vi udbredt kendskabet til Rønne Havn A/S erklærede CSR-politik og Adfærdskodeks blandt kunder, leverandører og samarbejdspartnere, mhp. at synliggøre vores værdier overfor vores interessenter. I forbindelse med valg af entreprenør, stillede vi således høje krav til arbejdsmiljø- og arbejdsmiljø sikkerhed og miljøforhold mhp. at sikre, at Rønne Havn A/S følger sine værdier til dørs. Vi stiller dermed høje CSR-krav til os selv som Bygherre, men vi stiller akkurat lige så høje krav til den entreprenør, der er valgt til at varetage opgaven.

CSR-rapporten er i sin helhed tilgængelig på selskabets hjemmeside (www.roennehavn.dk).

10.2 KOMPETENCEUDVIKLING

Rønne Havn A/S har som målsætning løbende at uddanne, udvikle og styrke kompetencerne på alle niveauer i selskabet. I regnskabsåret 2017 har flere medarbejdere været på diverse opkvalificeringskurser og en leder er begyndt på en MBA ved Copenhagen Business School (CBS). Ud over det har enkelte bestyrelsesmedlemmer gennemført en bestyrelsesuddannelse.

Vi tager et ansvar for at uddanne unge mennesker fra lokalområdet og har som følge af vores nuværende kontorelevs afslutning af sit elevforløb påbegyndt ansættelsesproceduren for ansættelse af en ny kontorelev. Selskabet har desuden indgået en aftale med en lokal samarbejdspartner om at beskæftige to unge mennesker med særlige behov. Det er et samarbejde, som vi glæder os over, og som allerede har givet resultater i form af et påbegyndt uddannelsesforløb.

I løbet af 2017 er vi desuden blevet certificeret til at udføre klasse-dyk af Bureau Veritas.

10.3 ARBEJDSMILJØ OG SIKKERHED

Rønne Havn A/S har som anført i 2017 gennemført en re-certificering af ISO-certificering i arbejdsmiljø efter OHSAS 18001. Vi ønsker at udvikle attraktive arbejdspladser i et værdiskabende arbejdsmiljø, hvor trivsel og mulighed for personlig udvikling er et vedvarende fokusområde.

Rønne Havn A/S er en arbejdsplads med mange faggrupper. Det betyder, at der er en række forskellige arbejdsmiljøområder, som det kræver en omfattende indsats til kvalitetssikre. Selskabet har til tider et stort aktivitetsniveau, som involverer mange forskellige aktører. Vi accepterer ikke ulykker og vil ikke være årsag til, at medarbejdere får

varige mén – hverken som følge af ulykker eller som følge af fysiske eller psykiske belastninger.

Rønne Havn A/S registrerede i 2017 to hændelser der blev anmeldt efter arbejdsskadeloven. Ingen af hændelserne medførte tab af arbejdstid. Der er gennem 2017 registreret et organisatorisk sygefravær på 1,3 % eksklusive langtidsfraværende, hvilket ledelsen anser for særdeles tilfredsstillende.

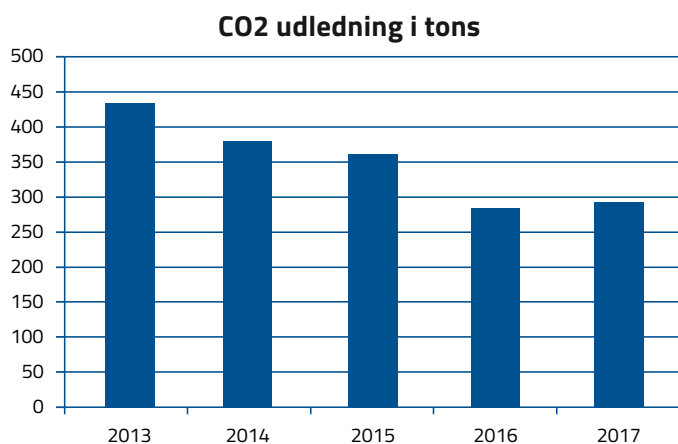
10.4 MILJØFORHOLD

Rønne Havn A/S blev i 2012 certificeret i miljøledelse efter ISO 14001:2004. Selskabets miljøledelse bliver efterprøvet en gang årligt, og Rønne Havn A/S blev i 2017 efterprøvet.

Rønne Havn A/S arbejder med at understøtte lokalsamfundets interesse for miljøforbedringer blandt andet ved at reducere energiforbruget gennem investeringer i miljørigtige metoder og materiel. Til styringen af de miljømæssige forhold er der udarbejdet en miljøpolitik med klare målsætninger. Udgangspunktet for Rønne Havn A/S er at skabe de bedst mulige rammer for en miljømæssig forsvarlig drift som en naturlig del af selskabets virke. Ledelsen ønsker, at Rønne Havn A/S som minimum lever op til gældende lovgivning og internationalt anerkendte krav for gennemførelse af bæredygtige services, hvad angår miljø, klima, arbejdsmiljø og forretnings-etik, og arbejder derfor kontinuerligt på, hvor det er muligt, at sætte vores normer og standarder højere, end gældende love og normer foreskriver.

Helt overordnet er målet, at Rønne Havn A/S skal forebygge forurening og reducere andre miljømæssige belastninger.

Selskabets CO₂-udledning i 2017 er i henhold til miljøministeriets beregningsmodel på 293 tons mod 284 tons i 2016 - set i forhold til omsætningskrone. Når vi ser en let øget CO₂-udledning skyldes det primært tilkøb af bygningsmasse og øget forbrug af maskiner ifm. etablering af det nye areal i vesthavnen. Organisationen forsætter målrettet arbejdet med at identificere tiltag der kan reducere selskabets CO₂ udledning.

#11 God selskabsledelse

Bestyrelsen og direktionen fastlægger og godkender de overordnede politikker, procedurer og kontrolparametre på væsentlige områder i forbindelse med regnskabsaflæggelsen. Dette tager udgangspunkt i en klar organisationsstruktur, klare rapporteringslinjer, klare autorisations- og attestationsprocedurer samt klare funktionsadskillelser.

11.1 INTERNE KONTROLLER OG RISIKOSTYRING I FORBINDELSE MED REGNSKABS AFLÆGGELSE

Bestyrelsen og direktionen har det overordnede ansvar for selskabets risikostyring og interne kontroller i forbindelse med regnskabsaflæggesprocessen, og de implementerede tiltag efterprøves løbende i samarbejde med selskabets revisorer.

Kontrolmiljø:

Bestyrelsen og direktionen fastlægger og godkender de overordnede politikker, procedurer og kontrolparametre på væsentlige områder i forbindelse med regnskabsaflæggelsen. Dette tager udgangspunkt i en klar organisationsstruktur, klare rapporteringslinjer, klare autorisations- og attestationsprocedurer samt klare funktionsadskillelser.

Der er således nedskrevne retningslinjer for bogføring, budgettering og månedsafslutningen, herunder afstemning og udarbejdelse af den løbende finansielle rapportering til selskabets ledelse.

Endvidere er der politikker for godkendelse af fakturaer og øvrige bilag. De er lavet på en sådan måde, at selskabet sikrer en korrekt attestations og kontrol af leverede vare- og tjenesteydelser.

Risikovurdering:

Bestyrelsen og direktionen foretager årligt en overordnet risikovurdering af processen omkring regnskabsaflæggelse med henblik på at identificere de væsentlige og mest risikofyldte områder.

Opgørelsen af visse regnskabsposter er baseret på ledelsens skøn og vurderinger. Risikovurderingen af disse regnskabsposter er særligt i fokus i forbindelse med aflæggelsen af årsrapporten.

Direktionens kontrolaktiviteter:

Selskabets interne kontroller er i det hele taget fokuseret på de væsentligste og mest risikofyldte områder. Der er i den forbindelse etableret en række kontrolforanstaltninger med henblik på at opdage og korrigerer eventuelle fejl, således at regnskabsaflæggelsen bliver så korrekt og fuldstændig som muligt.

Direktionen har udarbejdet et såkaldt kontrolkatalog, som indeholder minimumskravene til kontrollen. Formålet med kontrolkataloget er også at sikre, at bestyrelsen får det nødvendige grundlag til at foretage den lovpligtige overvågning af selskabets interne kontrol- og risikostyringssystemer.

Selskabets størrelse, herunder antallet af ansatte, der er beskæftiget

med administrative opgaver, gør det ikke muligt at etablere en effektiv intern kontrol, der er baseret på en hensigtsmæssig fordeling af arbejdsopgaverne mellem de ansatte. Kontroller vedrørende IT-applikationer og de generelle IT-kontroller sikrer, at regnskabsdata ikke går tabt. Direktionens månedlige budgetopfølgingsmøder med alle afdelingschefer gør det muligt at opdage og korrigerer eventuelle fejl og uregelmæssigheder på et tidligt tidspunkt.

Direktionens månedlige bestyrelsesorienteringer og budgetopfølgninger gør det muligt for bestyrelsens medlemmer at følge selskabets drift og udvikling på nærmeste hold.

Bestyrelsens kontrolaktiviteter:

Før godkendelse af årsregnskabet får bestyrelsen uden deltagelse af direktionen mulighed for at drøfte årets revisionsforløb med selskabets revisorer for at sikre, at organisationen til fulde har samarbejdet med revisorerne.

Årets fokusemne for revisorerne drøftes, og det udarbejdede revisionsprotokollat gennemgås, hvorefter det kommende års fokusområde fastlægges.

På baggrund af de kritisable forhold i dele af den danske havnebranche, der er blevet afdækket i medierne, har revisionens fokusområde på bestyrelsens begæring i 2017 fortsat været "Rejse- og repræsentationsomkostninger".

Der er i 2016 udarbejdet "Retningslinjer for rejseaktivitet", som overordnet også gælder for bestyrelsen.

Revisionen har i revisionsprotokollatet konkluderet:

"Vi har ved vores gennemgang ikke identificeret rejse- eller repræsentationsomkostninger som vurderes at være uforholdsmæssigt høje eller luksuriøse".

Information og kommunikation:

Selskabet har etableret et informations- og rapporteringssystem for at sikre, at regnskabsaflæggelsen giver et retvisende billede. Informations- og rapporteringssystemet er endvidere grundlaget for udarbejdelse af budgetter, løbende regnskabsrapportering og aflæggelse af årsrapport.

Overvågning:

Alle kontrolansvarlige medarbejdere rapporterer og dokumenterer løbende til direktionen om kontrollernes udførelse. Eventuelle konstaterede kontrolsvigt rapporteres ligeledes til direktionen.

I forbindelse med udarbejdelsen af årsrapporten foretages der yderligere kontrolaktiviteter med henblik på at dokumentere, at bogføringen og regnskabsaflæggelsen sker på en for selskabet tilfredsstillende måde.

#12 Årsregnskab 1. januar til 31. december 2017

12.1 ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Årsrapporten for Rønne Havn A/S er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for en klasse B-virksomhed, med tilvalg af visse bestemmelser for klasse C. Årsregnskabet er aflagt i kr. og efter samme regnskabspraksis som sidste år.

Årsregnskabet er aflagt efter samme regnskabspraksis som sidste år.

Generelt om indregning og måling:

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes. I resultatopgørelsen indregnes ligeledes alle omkostninger herunder afskrivninger og nedskrivninger.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde selskabet, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser, som beskrevet i hver af de nedenstående regnskabsposter.

Ved indregningen og måling tages hensyn til forudsigelige tab og

risici, der fremkommer inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

Omregning af fremmed valuta:

Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til transaktionsdagens kurs. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på betalingsdagen, indregnes i resultatopgørelsen som en finansiel post.

Tilgodehavender, gæld og andre monetære poster i fremmed valuta omregnes til dagens valutakurs. Forskellen mellem balancedagens kurs og kursen på tidspunktet for tilgodehavendets eller gældsforpligtelsens opståen eller indregning i seneste årsrapport indregnes i resultatopgørelsen under finansielle indtægter og omkostninger.

Dagsværdi

Værdiansættelse af aktiver og forpligtelse til dagsværdi tager udgangspunkt i det primære marked. Hvis et primært marked ikke eksisterer, tages udgangspunkt i det mest fordelagtige marked, som er det marked, som maksimerer prisen på aktivet eller forpligtelsen fratrukket transaktions- og/eller transportomkostninger.

Alle aktiver og forpligtelser, som måles til dagsværdi, eller hvor dagsværdien oplyses, er kategoriseret efter dagsværdihierarkiet, som beskrevet nedenfor:

Niveau 1: Værdi opgjort ud fra dagsværdien på tilsvarende aktiver/forpligtelser på et velfungerende marked

Niveau 2: Værdi opgjort ud fra anerkendte værdiansættelsesmetoder på baggrund af observerbare markedsinformationer

Niveau 3: Værdi opgjort ud fra anerkendte værdiansættelsesmetoder og rimelige skøn foretages på baggrund af ikke-observerbare markedsinformationer.

Afledte finansielle instrumenter:

Afledte finansielle instrumenter måles til dagsværdi efter dagsværdihierarkiets niveau 2. Positive og negative dagsværdier indgår som henholdsvis andre periodeafgrænsningsposter og langfristet prioritetsgæld.

Kursregulering af afledte finansielle instrumenter indgået til sikring af forventede fremtidige pengestrømme indregnes i egenkapitalen, indtil den sikrede transaktion gennemføres.

De i årsrapporten indregnede afledte finansielle instrumenter udgøres af renteswap med en samlet hovedstol på kr. 395 mio., en udløbsdato mellem 2019 og 2036 og en fast swaprente mellem 1,35% og 4,9%. 95% af hovedstolen har en udløbsdato mere end 10 år fra balancedaen. Den fast swaprente for denne del af porteføljen udgør den faste swaprente mellem 1,35% og 2,69%

12.2 RESULTATOPGØRELSE

Nettoomsætning:

Nettoomsætning af skibs- og vareafgifter og salg af serviceydelser m.m. indregnes i resultatopgørelsen, såfremt skibsankomst eller levering af serviceydelse har fundet sted inden årets udgang, og såfremt indtægten kan opgøres pålideligt og forventes modtaget. Nettoomsætningen indregnes eksklusiv moms, afgifter og med fradrag af rabatter i forbindelse med salget.

Udgifter til vedligeholdelse af infrastruktur:

Udgifter til vedligeholdelse af infrastruktur omfatter omkostninger til vedligeholdelse af havnens bygninger, moler, bassiner, sejlløb og arealer samt vedligeholdelse af selskabets maskinpark, herunder kraner og skibe. Omkostningen er indregnet i resultatopgørelsen såfremt levering er foretaget inden årets udgang. Omkostningen indregnes eksklusiv moms, afgifter og med fradrag af rabatter i forbindelse med købet.

Andre eksterne udgifter:

I andre eksterne udgifter indregnes omkostninger til selskabets administration, markedsføring, møde- og rejseudgifter. Omkostningen er indregnet i resultatopgørelsen, såfremt levering er foretaget inden årets udgang. Omkostningen indregnes

eksklusiv moms, afgifter og med fradrag af rabatter i forbindelse med købet.

Personaleudgifter:

Til personaleudgifter henregnes omkostninger til løn og gager, pensioner og udgifter til social sikring for alle ansatte samt havnens bestyrelse. Tjenestemandspensioner, der opkræves fra Regionskommunen, indregnes på opkrævningstidspunktet.

Finansielle poster:

Finansielle indtægter og omkostninger indeholder renteindtægter og -omkostninger, realiserede og ikke realiserede kursgevinster og tab vedrørende værdipapirer, gæld og transaktioner i fremmed valuta. Finansielle indtægter og udgifter indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret.

Renter og øvrige omkostninger på lån til finansiering af fremstilling af materielle anlægsaktiver, som vedrører fremstillingsperioden, indregnes i aktivets kostpris.

12.3 BALANCE

Materielle anlægsaktiver:

Grunde og bygninger, tekniske anlæg og maskiner samt andre anlæg, driftsmateriel og inventar måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Der afskrives ikke på grunde. Afskrivningsgrundlaget er kostpris med fradrag af forventet restværdi efter afsluttet brugstid.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen samt omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at

blive taget i brug. For egen-fremstillede materielle anlægsaktiver omfatter kostprisen omkostninger til materialer, komponenter, underleverandører, direkte lønforbrug samt renter fra specifik låntagning, der direkte vedrører opførsel af aktiver.

Der foretages primært lineære afskrivninger baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider:

Bygninger	15 - 50 år
Bassiner, sejløb, moler m.m.	10 - 60 år
Tekniske anlæg og maskiner	3 - 15 år

Selskabet har enkelte anlægsaktiver, der afskrives proportionalt med afdragsprofilen på det bagvedliggende lån. Brugstiden på disse aktiver er 15 - 25 år.

Varebeholdninger:

Der er ikke optaget værdi af varebeholdninger såsom oliebeholdning, materialer m.m., da disse udgør mindre væsentlige beløb og er beregnet til eget forbrug.

Tilgodehavender:

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris, hvilket sædvanligvis svarer til nominal værdi. Der nedskrives til imødegåelse af forventede tab til nettorealisationsværdien.

Periodeafgrænsningsposter:

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte udgifter vedrørende efterfølgende regnskabsår.

Finansielle gældsforpligtelser:

Finansielle gældsforpligtelser indregnes ved lånoptagelse til det modtagne provenu med fradrag af afholdte transaktionsomkostninger. I efterfølgende perioder indregnes de finansielle forpligtelser til amortiseret kostpris svarende til den kapitaliserede værdi ved anvendelse af den effektive rente, således at forskellen mellem provenuet og den nominelle værdi indregnes i resultatopgørelsen over låneperioden.

Andre gældsforpligtelser, som omfatter gæld til leverandører samt anden gæld, måles til amortiseret kostpris, hvilket sædvanligvis svarer til nominal værdi.

Periodeafgrænsningsposter:

Under periodeafgrænsningsposter indregnes poster vedrørende efterfølgende regnskabsår.

12.4 PENGESTRØMSOPGØRELSE

Pengestrømsopgørelsen viser selskabets pengestrømme for året fordelt på drifts-, investerings- og finansieringsaktivitet, årets forskydning i likvider samt likvider ved årets begyndelse og slutning.

Pengestrøm fra driftsaktivitet:

Pengestrømme fra driftsaktivitet opgøres som årets resultat reguleret for ikke kontante driftsposter, ændring i driftskapital samt betalt selskabsskat.

Pengestrøm fra investeringsaktivitet:

Pengestrømme fra investeringsaktivitet omfatter betaling i forbindelse med køb og salg af immaterielle, materielle og finansielle anlægsaktiver.

Pengestrøm fra finansieringsaktivitet:

Pengestrømme fra finansieringsaktivitet omfatter ændringer i størrelse eller sammensætning af aktiekapital og omkostninger forbundet hermed samt optagelse af lån, afdrag på rentebærende gæld samt betaling af udbytte til selskabsdeltagere.

Likvider:

Likvider omfatter likvide beholdninger samt kortfristede værdipapirer, der uden hindring kan omsættes til likvide beholdninger, og hvorpå der kun er ubetydelig risiko for værdiændringer.

Nøgletal:

Nøgletal er udarbejdet i overensstemmelse med Den Danske Finansanalytikerforenings "Anbefalinger & Nøgletal 2010".

De i hoved- og nøgletaloversigten anførte nøgletal er beregnet således:

Overskudsgrad	$\frac{\text{Driftsresultat (EBIT)} \times 100}{\text{Nettoomsætning}}$
Afkastningsgrad	$\frac{\text{Driftsresultat (EBIT)} \times 100}{\text{Balancesum}}$
Egenkapitalandel	$\frac{\text{Egenkapital, ultimo} \times 100}{\text{Passiver i alt, ultimo}}$
Egenkapitalforrentning	$\frac{\text{Resultat} \times 100}{\text{Gennemsnitlig egenkapital}}$
Finansiell gearing	$\frac{\text{Nettorentebærende gæld} \times 100}{\text{Egenkapital}}$
Driftsgearing	$\frac{\text{Nettorentebærende gæld} \times 100}{\text{EBITDA}}$

#13 Resultatopgørelse 1. januar – 31. december

(Artsopdelt)

	Note	2016	2017
Nettoomsætning	1	55.544.577	56.798.188
Arbejder udført for egen regning og opført under aktiver		-	1.011.665
Andre eksterne udgifter	2	15.572.624	15.339.386
Bruttofortjeneste		39.971.953	42.470.467
Personaleudgifter	3	12.737.484	14.887.143
Afskrivninger		10.117.159	9.318.635
Andre driftsindtægter		(126.600)	(11.600)
Andre driftsudgifter		-	-
Resultat før finansielle poster		17.243.910	18.276.289
Finansielle indtægter		970	74.220
Finansielle udgifter		3.237.356	3.004.814
Ordinært resultat før skat		14.007.524	15.345.695
Skat af årets resultat	4	-	-
Årets resultat		14.007.524	15.345.695
Forslag til resultatdisponering:			
Overført til overført resultat		14.007.524	15.345.695
Udbytte for regnskabsåret		-	-
Disponeret i alt		14.007.524	15.345.695

#14 Balance pr. 31. december

AKTIVER	Note	2016	2017
Materielle anlægsaktiver	5		
Grunde og bygninger		107.595.868	104.556.758
Driftmateriel og inventar		48.817.012	46.103.060
Materielle anlægsaktiver under opførelse		6.825.699	60.698.985
		<u>163.238.579</u>	<u>211.358.803</u>
Materielle anlægsaktiver i alt			
Omsætningsaktiver			
Tilgodehavender:			
Tilgodehavender fra salg og ydelser		4.583.094	5.635.845
Periodeafgrænsningsposter		7.819.924	11.933.702
		<u>12.403.018</u>	<u>17.569.547</u>
Tilgodehavender i alt			
Likvide beholdninger i alt		<u>38.564.331</u>	<u>6.332.929</u>
		<u>50.967.349</u>	<u>23.902.476</u>
Omsætningsaktiver i alt			
Aktiver i alt		<u>214.205.928</u>	<u>235.261.279</u>

PASSIVER	Note	2016	2017
Egenkapital	6		
Aktiekapital		50.000.000	50.000.000
Overkurs ved emission		20.274.608	20.274.608
Overført resultat		54.948.989	66.953.204
		125.223.597	137.227.812
 Gældsforpligtelser			
Langfristede gældsforpligtelser	7		
Prioritetsgæld		75.630.600	37.192.440
 Kortfristede gældsforpligtelser			
Prioritetsgæld	7	6.920.000	40.603.000
Leverandørgæld		1.637.362	15.628.967
Anden gæld		2.329.464	2.063.836
Forudbetalinger fra kunder		2.464.905	2.545.224
		13.351.731	60.841.027
 Gældsforpligtelser i alt		88.982.331	98.033.467
 PASSIVER I ALT		214.205.928	235.261.279
 Eventualforpligtelser og pantsætninger	8		
Nærtstående partner	9		
Samfundsbegrundet færgebetjening af Bornholm	10		

#15 Pengestrømsopgørelse

1. januar – 31. december

	<u>2016</u>	<u>2017</u>
Pengestrømme fra driftsaktivitet:		
Årets resultat	14.007.524	15.345.695
Af- og nedskrivninger af materielle anlægsaktiver	10.117.159	9.318.635
Reguleringer af avance ved afhændelse af anlægsaktive	(126.600)	(11.600)
Regulering af driftrelaterede statusposter		
Debitorer	2.941.929	(1.052.751)
Andre tilgodehavender	(1.062.674)	(3.041.715)
Leverandører af varer og tjenesteydelser	242.731	13.991.605
Anden gæld	(512.148)	(2.329.432)
Pengestrømme fra driftsaktivitetet	<u>25.607.921</u>	<u>32.220.437</u>
Pengestrømme fra investeringsaktivitet:		
Køb af materielle anlægsaktiver	(6.825.699)	(57.510.862)
Salg af materielle anlægsaktiver	126.600	83.600
Andre pengestrømme vedr. investeringsaktiviteten	-	-
Pengestrømme fra investeringsaktivitet	<u>(6.699.099)</u>	<u>(57.427.262)</u>
Pengestrømme fra finansieringsaktivitet:		
Optagelse af gæld til kreditinstitutter	-	-
Afdrag på langfristet gæld	(7.373.402)	(7.024.577)
Andre pengestrømme vedr. finansieringsaktivitet	-	-
Pengestrømme fra finansieringsaktivitet	<u>(7.373.402)</u>	<u>(7.024.577)</u>
Årets likviditetsforskydning	<u>11.535.420</u>	<u>(32.231.402)</u>
Likviditet		
Likvide midler, primo	27.028.911	38.564.331
Årets likviditetsvirkning	11.535.420	(32.231.402)
Likvide midler, ultimo	<u>38.564.331</u>	<u>6.332.929</u>

#16 Noter

Note 1. Nettoomsætning	2016	2017
Infrastrukturomsætning	38.534.341	40.229.610
Leje- og serviceomsætning	15.463.051	15.467.087
Anden omsætning	1.547.185	1.101.491
Nettoomsætning i alt	55.544.577	56.798.188
Note 2. Andre eksterne udgifter	2016	2017
Infrastrukturkostninger	6.144.307	6.303.356
Materiel	2.241.857	2.013.923
Andre eksterne udgifter	7.186.460	7.022.107
Infrastruktur i alt	15.572.624	15.339.386
Note 3. Personaleudgifter	2016	2017
Løn og gager	11.116.660	13.110.173
Pensioner	1.460.085	1.618.826
Anden udgift til social sikring	160.739	158.144
Personaleudgifter i alt	12.737.484	14.887.143
Gennemsnitligt antal beskæftigede medarbejdere	20	22

Der er i 2017 udbetalt følgende vederlag til bestyrelsen:

Medlem	Navn	Periode	Honorar
Bestyrelsesformand	Thomas Thors	01.01-31.12	140.000
Næstformand	Betina Haagenzen	01.01-31.12	60.000
Bestyrelsesmedlem	Winni Grosbøll	01.01-31.12	60.000
Bestyrelsesmedlem	Kirstina van Sabben	01.01-31.12	60.000
Bestyrelsesmedlem	Jess C. Persson	01.01-31.12	60.000
Bestyrelsesmedlem	Charlotte K. Raun	01.01-31.12	95.000
Bestyrelsesmedlem	Lars Karlsson	01.01-31.12	95.000
Bestyrelsesmedlem	Kaj V. Holm	01.01-31.12	95.000
Bestyrelsesmedlem	Michael Svane	01.01-31.12	95.000
Bestyrelsesmedlem	Ole A. Philipsen	01.01-31.12	95.000

Der er i året udbetalt 2,7 mio. kr. i vederlag og pension til direktionen.

Note 4. Skat af årets resultat

I henhold til § 3 stk. 1 nr. 4 i "Bekendtgørelse af lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m.v." er Rønne Havn A/S, der er åben for offentlig trafik, fritaget for indkomstbeskatning.

Note 5. Materielle anlægsaktiver

	Land- og arealer	Grunde og Bygninger	Bassiner, Sejlløb, Moler m.m.	Driftmateriel og inventar	Materielle anlægsaktiver under opførsel	I alt
Akk. anskaffelsessum						
pr. 01.01.17	37.561.600	22.524.264	127.332.461	120.211.342	6.825.699	314.455.366
Tilgang i året	-	844.879	1.358.752	1.433.945	53.873.286	57.510.862
Afgang i året	-	-	-	(2.834.240)	-	(2.834.240)
Akk. anskaffelsessum pr. 31.12.17	37.561.600	23.369.143	128.691.213	118.811.046	60.698.985	369.131.987
Akk. afskrivninger pr.						
01.01.17	-	9.437.005	70.385.453	71.394.330	-	151.216.789
Afskrivninger på afhændede aktiver	-	-	-	(2.762.240)	-	(2.762.240)
Årets afskrivninger	-	592.469	4.650.270	4.075.895	-	9.318.635
Akk. afskrivninger pr. 31.12.17	-	10.029.474	75.035.724	72.707.986	-	157.773.184
Bogført værdi pr. 31.12.17	37.561.600	13.339.669	53.655.489	46.103.060	60.698.985	211.358.803

Heraf regnskabsmæssig værdi
af indregnede renter:

-

Note 6. Egenkapital

	<u>2016</u>	<u>2017</u>
Aktiekapital	50.000.000	50.000.000
Overkurs ved emission	20.274.608	20.274.608
Reserve for pengestrømsafdækning	-2.349.962	-5.691.442
Overført resultat:		
Overført fra tidligere år	43.291.427	57.298.951
Overført af årets resultat, jf. resultatdisponering	14.007.524	15.345.695
Overført resultat i alt	57.298.951	72.644.646
Egenkapital i alt	125.223.597	137.227.812

Aktiekapital tegnet ved stiftelsen den 1. januar 2004
 Aktierne er ikke omsættelige, men lyder på navn og er noteret i selskabets aktiebog.

Ingen aktier er tillagt særlige rettigheder.

Ejerforhold

Følgende aktionærer er noteret i selskabets aktiebog:

Bornholms Regionskommune

LO Sektion Bornholm

DI´s Regionalforening på Bornholm (DI Bornholm)

Note 7. Langfristede gældsforpligtelser

	<u>2016</u>	<u>2017</u>
Nordea Bank Danmark	60.837.243	54.928.539
Den Danske Bank	11.839.764	10.741.296
RealKredit Danmark	280.643	263.238
	<u>72.957.650</u>	<u>65.933.073</u>
Reserve for pengestrømsafdækning	9.592.950	11.862.367
	<u>82.550.600</u>	<u>77.795.440</u>
Af den langfristede gæld forfalder indenfor 1 år	6.920.000	40.603.000
Langfristet gæld i alt *	75.630.600	37.192.440
Langfristet gæld der forfalder efter mere end 5 år	<u>40,5</u>	<u>58,2</u> mio.
* Langfristet gæld i alt excl. pengestrømsafdækning	<u>66.037.650</u>	<u>25.330.073</u>

NOTE 8. EVENTUALFORPLIGTELSE OG PANTSÆTNINGER

Rønne Havn A/S har overtaget sædvanlige forpligtigelser og rettigheder i forbindelse med overtagelsen af Rønne Havn.

Selskabet har i 2013 indgået en leasingaftaler der er udløbet i året. Selskabet har pr. 31.12.17 ingen leasingaftaler.

Med sikkerhed i grunde, og bygninger med en regnskabsmæssig værdi pr. 31.12.2017 på kr. 104,6 mio. er tinglyst et ejerpantebrev for nominelt kr. 240 mio., som er stillet til sikkerhed for gæld til kreditinstitutter.

Der er herudover tinglyst pantsætningsforbud i selskabets øvrige aktiver.

NOTE 9. NÆRTSTÅENDE PARTER

Rønne Havn A/S' nærtstående parter omfatter følgende:

Bestemmende indflydelse:

Bornholms Regions Kommune, Ullasvej,
3700 Rønne, der er hovedaktionær

NOTE 10. SAMFUNDSBEGRUNDET FÆRGE BETJENING AF BORNHOLM

I forbindelse med operatørskiftet i 2018, jf. den samfundsbegrundede færgebetjening af Bornholm, har den nuværende operatør nogle kontraktmæssige forpligtelser, bl.a. omfattende betalinger i henhold til indgåede brugs- og finansieringsaftaler samt re-etableringsomkostninger. Disse kan for selskabet medføre nogle større omkostninger, såfremt igangværende forhandlinger mellem operatøren og selskabet ikke resulterer i en mindelig løsning, men må løses ved domstolene. Endelig afklaring deraf forventes først at foreligge i løbet af 2018. Det er selskabets opfattelse, at selskabet vil få medhold i et sagsanlæg.

Rønne Havn A/S ■ Sydhavnsvej 12 ■ DK-3700 Rønne
Tlf: + 45 24 79 47 29 ■ Fax: + 45 56 95 06 31